

12. Пасхвер А. Ремонт страны / А. Пасхвер // Зеркало недели. – 2014. - №7(153). – С. 7.

13. В Украине насчитали почти 4 тысячи миллионов и 4 миллиарда [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://podrobnosti.ua/economy/2013/07/30/920528.html>

14. Щерба А. Советы постороннего / А. Щерба // Зеркало недели. – 2014. - №7(153). – С. 6

15. Мостова Ю. Лес за деревьями / Ю. Мостова // Зеркало недели. – 2014. - №7(153). – С. 1,3.

16. У Міндоходів порахували виведені в офшори кошти [Електронний ресурс]. - Режим доступа: <http://www.unian.ua/news/600999-u-mindohodov-porahuvai-vivedeni-v-ofshori-koshti.html>

17. Бабинец А. Офшорные дела Сергея Курченко / А. Бабиной // Зеркало недели. – 2014. - №9(155). – С. 9.

Експерт редакційної колегії к.э.н., доцент УкрГАЗТ Токмакова И.В

УДК 325.455:159.953(477)

ШЛЯХИ ОЗДОРОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Кондусова Л. Ф., к.э.н., доцент (ХНЕУ ім. С. Кузнеця)

У статті досліджено важливі інструменти господарчого механізму, системи планового управління економікою та рычаги підвищення ефективності суспільного виробництва є фінанси, кредит, грошовий обіг. Визначено, що вони опосередковують значну частину економічних взаємозв'язків та процесів промислового виробництва. Доведено, що держава повинна проводити активну фінансову політику. Визначено, що головна ціль у фінансовій сфері – це активізація фінансово-кредитного механізму з метою прискорення соціально-економічного розвитку країни, що повинно забезпечуватися формуванням умов для розширення самостійності і підвищення економічної відповідальності підприємств та місцевих органів влади.

Ключові слова: фінанси, фінансова політика, грошовий обіг, кредит, господарчий механізм.

ПУТИ ОЗДОРОВЛЕНИЯ ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

Кондусова Л. Ф., к.э.н., доцент (ХНЭУ им. С. Кузнеця)

В статье исследованы важнейшие инструменты хозяйственного механизма, системы планового управления экономикой и рычагами повышения эффективности общественного производства являются финансы, кредит, денежное обращение. Определено, что они опосредуют значительную часть экономических взаимосвязей и процессов промышленного производства. Доведено, что государство должно проводить активную финансовую политику. Определена главная цель в финансовой сфере – усиления воздействия финансового механизма на ускорение социально-экономического развития страны, что обеспечивается формированием условий для расширения хозяйственной самостоятельности и повышения экономической ответственности предприятий и местных органов власти.

Ключевые слова: финансы, финансовая политика, денежное обращение, кредит, хозяйственный механизм.

WAYS OF ECONOMIC RECOVERY UKRAINE

Kondusova L. F., Ph.D., Associate Professor (KhNEU. S. Kuznets)

In the article the most important tools of the economic mechanism of planned economic management and leverage the efficiency of social production are finance, credit, monetary circulation. Determined that they mediate a significant part of economic relations and industrial processes. Informed that the state should pursue a proactive fiscal policy. Determined the main objective in the financial sector - to increase the impact of the financial mechanism to accelerate socio-economic development of the country, provided that the formation conditions for the expansion of economic independence and improve economic responsibility of enterprises and local authorities.

The basis of the whole macroeconomic policy today must lay a concerted effort of the government (Parliament) with the NBU on ensuring reliable monetary stability. Reducing inflation and forecasting hryvnia exchange rate stability should be regarded as one of the main priorities for attracting income in banks and stabilize the economy.

Extremely important is the problem of efficient management of the public debt continued cooperation with international financial institutions, including the IMF. Budget funding should only be used for strategic, priority sectors of the state economy.

Revealed that the country's economic growth depends on the structure of the state budget. Ensure economic growth in the country can develop infrastructure that would lead to private investment. The current budgetary framework of economic regulation can not be considered effective. The budget system is the main part of public finances. State uses the budget as a tool to achieve its socio-economic policies.

Keywords: *finance, fiscal policy, monetary circulation, credit, economic mechanism.*

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими чи практичними завданнями. Важливим інструментом господарчого механізму, системи ринкового управління економікою є фінанси та кредит.

Ефективність впровадження економічних методів як ричагів управління залежить від стійкості грошового обігу, стабільності купівельної спроможності грошової одиниці. Згідно із законом грошового обігу, необхідна кількість грошей в обігу залежить від обсягу реалізації товарів та послуг, рівня цін, швидкості обігу. Всі ці змінні знаходяться під прямим або непрямим впливом держави.

Порушення даного закону веде до розладу фінансової системи, інфляції, зниження ефективності виробництва. Фінансова стабільність економіки полягає у встановленні відповідності між грошовим обігом та оборотом матеріальних цінностей. У зв'язку з цим актуалізується питання визначення перспективних та ефективних напрямків виходу фінансової системи України з кризового стану.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питаннями удосконалення взаємовідносин між державним та місцевими бюджетами приділяли увагу такі вчені як: О.Д. Василик, А.О. Спіфанов, В.І. Кравченко, С.І. Юрій та інші [1-4]. Вони визначали особливості дестабілізації фінансової системи України, міжбюджетні зв'язки та їх вплив на економічний розвиток держави.

Виділення невіршених частин загальної проблеми. Але за умов економічної і політичної кризи гостро постало завдання пошуку оптимізаційних підходів щодо формулювання і ефективності використання як державних бюджетних коштів, так і коштів місцевих органів влади, а також ефективності використання міжнародних кредитів, оптимізації інструментарію грошово-кредитної політики.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження економічних важелів, які направлені на стабілізацію економіки України, розвиток місцевого самоврядування, удосконалення фінансування місцевих органів, та пошук шляхів щодо оздоровлення економічного розвитку держави на їх основі.

Виклад основного матеріалу дослідження.

На початку ХХІ століття проблема фінансової незбалансованості в Україні загострилася.

В основі фінансової незбалансованості мають місце не тільки внутрішні причини економічної дестабілізації, а й значну роль відіграє збільшення зовнішньої заборгованості міжнародним фінансово-кредитним установам.

Розмір заборгованості вважається нормальним, якщо він не перевищує величини експорту за рік у відповідні країни. Якщо фактична заборгованість у 1,5-2 рази і більше перевищує експорт, то така ситуація стає критичною. В такій ситуації країна-боржник значну частину національного доходу витрачає на погашення заборгованості. І таким чином, порушується їх рівність між тим, скільки вироблено і скільки спожито. Додатковий випуск грошових засобів призводить до інфляції, збільшення цін та соціальної напруженості. За умов грошової емісії слід розробляти програми фінансового оздоровлення економіки. І в першу чергу, направляти закордонні кредити на розвиток промисловості, а не на «проїдання». Слід більш дати самостійності місцевим органам влади при формуванні свого бюджету, значно зменшити дотації з державного бюджету, що буде стимулювати місцеву владу ефективно працювати і знаходити фінансові ресурси на місцях.

Надзвичайно важливе значення у затвердженні принципів самостійності та ефективності в управлінні економікою мають територіальні аспекти фінансово-бюджетної системи. Розвиток місцевого самоврядування є складовою частиною загальної системи інститутів забезпечення демократії.

Для наукового обґрунтування взаємозв'язку розвитку соціальної сфери кожного регіону та його економічного потенціалу слід використовувати нормативний метод формування доходної частини місцевих бюджетів. Ці доходи необхідно формувати за рахунок прибутків підприємств, які знаходяться на відповідній території.

Така форма фінансування соціального розвитку регіонів створить необхідні передумови щодо активізації ролі територіальних органів управління у вирішенні завдань раціонального розміщення виробництва, охорони навколишнього середовища.

У постсоціалістичних країнах значення державного бюджету в системі управління економікою в основному пов'язувалось виключно з можливостями акумулювання доходів різних

ланок народного господарства та централізованого перерозподілу їх у відповідності до загальних потреб. Ставки податків на доходи підприємств в цих умовах збільшувались, а централізовано фінансування нового будівництва становилось головною статтею бюджетних видатків.

Як показує історичний досвід, такий перерозподіл грошей через бюджет дозволяє отримати вигоду в часі. Але подібний спосіб використання бюджетної системи не розрахований на тривале функціонування, так як володіє суттєвими недоліками. Вилучення значної частини доходів підприємств у централізовані фонди знижують економічну зацікавленість трудових колективів у підвищенні ефективності власного виробництва, в пошуку раціональних шляхів інвестування. Ці питання знаходяться у компетенції вищих органів управління, які фактично працювали за принципом: «все заберемо, а при необхідності щось дамо».

Бюджетне фінансування мінімізує інтерес суб'єктів господарювання щодо пошуку оптимальних способів використання виділених засобів.

Система планування бюджету в умовах використання економічних методів управління та програмно-цільового методу передбачає розробку та затвердження довгострокових планів з уточненнями за роками. Вони мають містити показники фінансової діяльності за всіма рівнями господарства.

Програмно-цільовий метод відіграє суттєву роль у народногосподарському плануванні. Початком планової діяльності є стратегічні цілі економічної і соціальної політики на державному рівні.

Бюджет являє собою єдину цільову програму, яка підпорядковується зростанню добробуту, вирішенню широкого спектру соціальних завдань. Він впливає на реалізацію структурних зрушень в народному господарстві, розподіл ресурсів, визначення пріоритетів у виробничому секторі економіки.

Нині такий підхід до бюджету держави в повній мірі здійснити не вдається. Бюджет розробляється без належного врахування стратегічних цілей розвитку економіки України, серед яких: скорочення безробіття, наповнення ринка споживчими товарами вітчизняного виробництва. Суттєвого значення в системі економічних відносин набувають державні фінанси, через які здійснюється вплив держави на економічний і соціальний розвиток країни. Фінанси є універсальним елементом економічного життя.

Фінанси – це економічна категорія, яка відображає сукупність відносин, пов'язаних зі створенням, розподілом і використанням фондів фінансових ресурсів.

Основним призначенням держави є забезпечення фінансовими ресурсами тих потреб, які не можуть бути вирішені через ринковий механізм, з метою оздоровлення економіки країни.

Якщо держава сконцентрує у своєму розпорядженні більш 50 % усіх наявних фінансових ресурсів, то це може негативно вплинути на економічні та соціальні процеси в народному господарстві, тому що виникає загроза перетворення бюджетної системи з інструменту економічного стимулювання на фіскально-споживчу структуру. Таким чином, головне призначення державних фінансів – сприяти успішному розвитку держави через різні методи і форми мобілізації фінансових ресурсів.

Бюджетна політика тісно пов'язана з економікою, впливаючі на неї як позитивно, так і негативно.

На практиці бюджетна політика потребує правового оформлення. Держава визначає методи, обсяги та форми формування бюджетного фонду, відображає їх у законодавчих і нормативних актах. Від якості та повноти правового регулювання залежить успішне проведення бюджетної політики.

Зміст бюджетної політики полягає у визначенні курсу, завдань і напрямів діяльності держави у сфері формування, використання коштів бюджетного фонду.

Під час визначення основних напрямів бюджетної політики на відповідний рік враховуються основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України. Аналіз даних показників в Україні за 2011-2013 роки представлено у таблиці 1.

На основі представлених даних у таблиці можна зробити наступні висновки:

номінальний валовий внутрішній продукт протягом звітних періодів збільшується і досягає максимального значення у 2013 році і складає 1687,8 млрд.грн. Ця позитивна тенденція, з одного боку, обумовлена збільшенням кількості вироблених товарів і послуг, а з іншого – зростанням рівня цін на товари та послуги;

реальний валовий внутрішній продукт збільшився у 2012 році – позитивна тенденція, оскільки сприяє зниженню рівня безробіття та збільшенню доходів населення. Як наслідок, у 2013 рівень безробіття зменшився на 0,1%;

індекс споживчих цін у 2013 році порівняно з 2011 році збільшився на 0,7%, що свідчить про незначне коливання цін на товари, що входять до складу споживчого кошика;

індекс цін виробників протягом звітних періодів зменшувався і у 2013 році склав 106,3%, тобто ціни у часі у сфері промислового виробництва зменшуються;

фонд оплати праці найманих працівників і грошового забезпечення військовослужбовців протягом звітних періодів збільшувався та у 2013

році складав 505,8 млрд.грн. – дані зміни свідчать про збільшення заробітної плати працівників та долі фінансування воєнного сектору економіки України.

Таблиця 1

Основні макропоказники економічного і соціального розвитку України за 2011-2013 роки

Показник	2011 рік	2012 рік	Абсолютне відхилення (+/-)	2013 рік	Абсолютне відхилення (+/-)
Валовий внутрішній продукт номінальний, млрд.грн.	1314	1475,5	162	1687,8	212,3
Валовий внутрішній продукт реальний, темпи зростання, %	103,8	106,5	2,7	104,5	-2
Індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року), %	104,6	107,9	3	105,9	-2
Індекс цін виробників (грудень до грудня попереднього року), %	119,6	109,7	-9,9	106,3	-3,4
Фонд оплати праці найманих працівників і грошового забезпечення військовослужбовців, млрд..грн.	399,5	482,3	82,80	505,8	1,05
Рівень безробіття, визначений за методологією Міжнародної організації праці, %	7	7,4	0,4	7,3	-0,1

Економічна та політична криза зачепила всі галузі економіки. Криза загострила результати фінансової діяльності останніх років. Єдиний шлях виходу України з кризи – це рішучі й всеосяжні реформи, спрямовані на підвищення конкурентоспроможності економіки.

Реформи повинні бути спрямовані на побудову сучасної, стійкої, відкритої й конкурентоспроможної у світовому масштабі економіки, формування ефективної системи державного управління.

Висновки даного дослідження і перспективи подальших робіт у цьому напрямку.

Нагромадження невирішених проблем в економіці України потребують радикальних перетворень як в фінансово-кредитній сфері, так і в системі управління в цілому. На основі здійсненого дослідження можна стверджувати, що національна економіка характеризується у своєму розвитку як позитивними, так і негативними зрушеннями, що є наслідком недосконалого бюджетного механізму держави. Така ситуація зумовлює проведення трансформації в економіці України. Головними факторами, які визначають

специфіку реформ, повинні стати економічні, соціальні, а потім політичні компоненти. Успішність їх реалізації залежить від глибини теоретичних розробок проблем реформ, від відбиття результатів цих розробок у відповідних рішеннях і від їх осмисленням населенням. Дуже важливі наявність політичної волі до корінних перетворень в суспільстві, до обмеження бюрократичних механізмів, створення умов для широкого розвитку процесів демократії.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Василик О.Д. Державні фінанси України: підручник/ О.Д. Василик, К.В. Павлюк – К.: НІОС, 2002. – 606 с.
2. Єпіфанов А.Ю. Бюджет і фінансова політика України / А.Ю. Єпіфанова, І.В. Сало, І.І. Дьяконова. – К.: Наукова думка, 1997. – 300 с.
3. Кравченко В.І. Фінанси місцевих органів влади України. Основи теорії та практики. / В.І. Кравченко– К.: НДФІ, 1997. – 276 с.
4. Юрій С.І. Антологія бюджетного механізму / С.І. Юрій, В.Г. Делянишик, Я.Н.

Буздуган. – Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 250 с.

5. Кондусова Л.Ф. Бюджетний менеджмент. Навч. посіб. / Л.Ф. Кондусова, І.П. Грачов, І.П. Отенко. – Харків: ХНЕУ, 2005. – 248 с.

6. Кондусова Л.Ф. Управління фінансовими ресурсами місцевого бюджету: монографія/ Л.Ф. Кондусова, І.І. Нескорородева, І.І. Алексєєнко, О.Б. Жихор, А.О. Пелехатий. - Х.: ХНЕУ, 2011. – 268 с.

*Рецензент д.е.н., професор ХНЕУ ім.С.Кузнеця Колодізев О.М.
Експерт редакційної колегії д.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.*

УДК 338.246.052

АНТИКРИЗОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ВПЛИВ ДЕРЖАВИ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ

*Маковоз О. В., к.е.н., доцент,
Глазкова А. С., магістр,
Кириченко Є. О., магістр (УкрДАЗТ)*

Антикризові заходи в економіці мають бути цільовими та мати найбільшу ефективність для держави не лише з точки зору стимулювання попиту, а й з точки зору створення умов для довгострокового стійкого зростання економіки, розширення внутрішнього ринку та збільшення експортного потенціалу, а також підвищення рівня зайнятості населення. Дослідження взаємозв'язку антикризових заходів, проведених на макрорівні, дозволяє сформулювати рекомендації з удосконалення механізму антикризового регулювання в умовах світової економічної кризи на базі стратегії економічного розвитку України, яка орієнтована на запобігання згубної дії та забезпечення стабільного зростання економіки та підвищення добробуту населення.

Ключові слова: економіка, ресурси, доход, антикризові заходи, регулювання.

АНТИКРИЗИСНОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ КАК ЭФФЕКТИВНЫЙ ВЛИЯНИЕ ГОСУДАРСТВА НА РАЗВИТИЕ ЭКОНОМИКИ

*Маковоз А. В., к.э.н., доцент,
Глазкова А. С., магистр,
Кириченко Е. О., магистр (УкрГАЗТ)*

Антикризисные меры в экономике должны быть целевыми и иметь наибольшую эффективность для государства не только с точки зрения стимулирования спроса, но и с точки зрения создания условий для долгосрочного устойчивого роста экономики, расширения внутреннего рынка и увеличения экспортного потенциала, а также повышения уровня занятости населения. Исследование взаимосвязи антикризисных мероприятий, проведенных на макроуровне, позволяет сформулировать рекомендации по совершенствованию механизма антикризисного регулирования в условиях мирового экономического кризиса на базе стратегии экономического развития Украины, которая ориентирована на предотвращение пагубного воздействия и обеспечения стабильного роста экономики и повышения благосостояния населения.

Ключевые слова: экономика, ресурсы, доход, антикризисные меры, регулирование.

ANTI-RECESSIONARY REGULATION AS EFFECTIVE INFLUENCE OF THE STATE ON ECONOMY DEVELOPMENT

*Makovoz A. V., Cand.Econ.Sci., associate professor,
Glazkova A. S., master,
Kirichenko E. O., master (USA of RT)*

The main task of the state during the crisis is to facilitate rapid equalization of the contradictions of the transition to the recovery and rise, and subsequently in preventing accumulation of deviations and distortions acquired a threatening character.

Crisis management is a complex of measures aimed to reduce the depth of the economic crisis, solving economic and social problems, prospective development and structural adjustment of the economy. Objects of crisis management is